

Styrelsehandling 9

Utfärdat 2017-05-18

Diarienummer 373-17

Stab

Antonio de los Angeles

Telefon 031-774 37 67

E-post: antonio.delosangeles@p-bolaget.goteborg.se

Svar på stadsrevisionens rekommendationer i Granskningsredogörelse 2017

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborgs Stads Parkering

1. Styrelsen antar bolagets yttrande som sitt eget och översända denna till Stadsrevisionen som svar på Granskningsredogörelse 2017

Sammanfattning

Den granskning som Stadsrevisionens genomförde 2017 resulterade i tre rekommendationer:

Rutiner för köhantering

1. Förtydliga de skriftliga regler för köhantering och villkor för tilldelning av parkeringsplatser som finns på plats för att spegla de avtalsvillkor som ställer krav på verksamhets lokalisering samt på Saltholmen och i Långedrag.
2. Uppdatera dokumenthanteringsplan så att den efterlever de krav som Regionarkivet ställer.

Systematiskt brandskyddsarbete

3. Säkerställ att de krav på systematik som ställs i styrande dokument efterlevs.

Av handlingen framgår att:

- Arbetet med att åtgärda rekommendationerna pågår.

Styrelse föreslås anta detta yttrande som sitt eget och som svar till Stadsrevisionen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för bolaget.

Barnperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

**GÖTEBORGS STADS
PARKERINGSAKTIEBOLAG**
Jämställdhetsperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Miljöperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Parkeringsbolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Bilaga 1

Granskningsredogörelse 2017

Ärendet

Stadsrevisionen vill senast den 21 juni 2018 ha ett yttrande från styrelsen avseende de rekommendationer som gavs i *Granskningsredogörelse 2017*, se bilaga 1. Yttranden ska innehålla vilka åtgärder som bolaget har genomfört eller planerar att genomföra med anledning av de rekommendationer som lämnats i rapporten.

Bakgrund

Förutom den grundläggande granskningen genomförde Stadsrevisionen under 2017 granskning av:

- Uppföljning av rutiner för köhantering
- Systematiskt brandskyddsarbete

Granskningen visar att delar av bolagets verksamhet har brister som behöver åtgärdas. Därför lämnades följande rekommendationer:

Område	Rekommendation
Rutiner för köhantering	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att besluta om skriftliga regler för köhantering och villkor för tilldelning av parkeringsplatser på samtliga parkeringsområden.
	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att tillse att bolaget efterlever Regionarkivets krav vad gäller klassificeringsstruktur, arkivförteckning, arkivbeskrivning, dokumenthanteringsplan, gallringsbeslut och diarieplan.
Systematiskt brandskyddsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att utveckla och bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med Göteborgs Stads säkerhetspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete (SBA).

Göteborgs Stads Parkerings ABs genomförda och planerade åtgärder

Rutiner för köhantering – Skriftliga regler

Ytterligare förbättringsarbete avseende Anvisning vid uthyrning av parkeringsplatser för att även spegla förutsättningarna där det finns avtalsvillkor där det ställs krav på verksamhets lokalisering samt parkeringsområden på Saltholmen och i Långedrag.

Rutiner för köhantering – Dokumenthanteringsplan

Arbetet med att säkerställa att bolaget har en dokumenthanteringsplan som efterlever de krav som ställs enligt Regionarkivet närmar sig sitt slutskede. Bolaget inväntar besked om gallringsfrister från Regionarkivet innan dokumenthanteringsplanen kan färdigställas.

Systematiskt brandskyddsarbete

Rekommendationen utgår från en rad iakttagelser som kan summeras till tre delområden:

- **Bristande systematik**

Bolagets Delegationsordning uppdaterades 2017-12-15 där ansvaret för det systematiska brandskyddsarbetet delegerades till avdelningschef Bygg.

Anvisning Systematisk Brandskyddsarbete uppdaterades 2018-02-07 för att säkerställa tydlighet och efterlevnad gentemot de styrande dokument. En förteckning över ansvariga funktioner i SBA uppdaterades samtidigt.

Brandteknisk inventering har genomförts i samtliga fastigheter, vilket resulterade i en sammanställning av avvikelser som vi arbetar med att avhjälpa.

Utifrån resultatet av inventeringen har komplettering av brandteknisk dokumentation genomförts.

Kontrollprogram för SBA-kontroller har reviderats.

Arbetet med att genomföra riskanalyser för respektive anläggning har påbörjats.

- **Bristande avtalssamverkan gällande det systematiska brandskyddsarbetet med Göteborgslokaler - som är externförvaltare av bolaget lokaler**

Ett första möte med berörda parter på GöteborgsLokaler har genomförts för att påbörja arbetet med att tydliggöra roller och förutsättningar för samverkan avseende det systematiska brandskyddsarbetet.

- **Avsaknad av rutin för att säkerställa att brandceller är intakta vid förändringar i byggnadens konstruktion eller utformning.**

Förslag till revidering av rutin framtagen. Kontrollen tillförs checklista för slutbesiktning och ingår i ordinarie process för Gemensam Byggprocess i Göteborgs Stad. Instruktion för leverantör framtagen, som förtydligar vikten om tätning av brandcellsgränser och att bolaget får återrapportering. Tanken är att denna kommuniceras till leverantör samtidigt som övrig information kring förutsättningarna för det arbete som ska utföras.

Göteborgs Stads Parkerings AB

Antonio de los Angeles

Controller ISK

Maria Stenström

VD

Göteborgs Stads Parkerings AB

- granskning av verksamhetsåret 2017

Januari 2018

Göteborgs Stads Parkerings AB. Granskning av verksamhetsåret 2017
Diarienummer: 0173/17

Lekmannarevisorer: Sven Jellbo och Lars-Ola Dahlqvist
Yrkesrevisor: Magnus Gréen

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Foton: Lo Birgersson, Klas Eriksson och Carina Gran

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Granskning av verksamheten	5
Grundläggande granskning	5
Granskning av systematiskt brandskyddsarbete	6
Uppföljning av grundläggande granskning	14
Uppföljning av rutiner för köhantering	15
Uppföljning av kameraövervakning	16
Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	17
Språkbruk och revisionstermer	18

Sammanfattning

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- systematiskt brandskyddsarbete
- uppföljning av föregående års rekommendationer.

Granskningen visar att delar av bolagets verksamhet har brister som behöver åtgärdas. Därför lämnar vi följande rekommendationer:

Tabell: Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Systematiskt brandskyddsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att utveckla och bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med Göteborgs Stads säkerhetspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete (SBA).
Rutiner för köhantering (rekommendationerna lämnades år 2016 och kvarstår efter uppföljning år 2017)	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att besluta om skriftliga regler för köhantering och villkor för tilldelning av parkeringsplatser på samtliga parkeringsområden. Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att tillse att bolaget efterlever Regionarkivets krav vad gäller klassificeringsstruktur, arkivförteckning, arkivbeskrivning, dokumenthanteringsplan, gallringsbeslut och diarieplan.

I övrigt bedömer vi att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Granskning av verksamheten

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning samt interna kontroll samt uppföljning av tidigare års granskning.¹

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att revisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar följande delar:

- följsamhet mot kommunfullmäktiges ägardirektiv och bolagsordning
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
- följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
- styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- beslutsunderlag
- hantering av särskilda uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

lakttagelser

Bolagets verkställande direktör har med styrelsens godkännande den 3 oktober år 2017 ingått ett avtal om samverkan kring betaltjänst med Mölndals Parkerings AB. Inför avtalstecknandet har bolaget låtit en

¹ Se lekmannarevisorernas granskningsplan, april 2017

advokatbyrå utreda de juridiska förutsättningarna för och riskerna med samverkan. Riskerna handlar bland annat om bolaget håller sig inom ramen för de kommunalrättsliga principerna i § 3 av bolagsordningen.

Advokatbyrån råder bolaget att förankra frågorna inom koncernen och hos ägaren. Bolaget har i ägardialoger och under framtagande av nytt ägardirektiv informerat koncernen om behovet av att samverka med andra mobilitetsaktörer i Göteborgsregionen. Däremot har bolaget inte specifikt förankrat avtalssamverkan med Mölndals Parkerings AB med moderbolaget Higab.

Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som omfattats av den grundläggande granskningen. Samtidigt visar granskningen på att bolaget tydligare kan förankra juridiska risker i avtalssamverkan med Mölndals Parkerings AB med sitt moderbolag.

Granskning av systematiskt brandskyddsarbete

Utgångspunkter i granskningen

Sedan år 2004 gäller lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Den reglerar ansvarsskyldigheter och rättigheter för det breda begreppet skydd mot olyckor för den enskilde, för kommunen och för staten. Till denna lag har regeringen skrivit en förordning (2003:789) om skydd mot olyckor och Såväl myndigheten för samhällsskydd och beredskap som statens räddningsverk har gett ut ett antal föreskrifter och allmänna råd.

För att uppfylla lagens krav har kommunfullmäktige beslutat att fastighetsägare och nyttjanderättshavare ska bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete, förkortat SBA. Syftet med att systematiskt arbeta med brandskydd är att skapa en allmän medvetenhet hos anställda om de risker och de skyddsanordningar som finns. Det handlar också om att skapa förståelse för helheten kring SBA och hur det fungerar. Systematiskt brandskyddsarbete innebär att på ett strukturerat sätt planera, utbilda, öva, dokumentera, kontrollera, åtgärda och följa upp brandskyddsarbetet i organisationen. Utgångspunkten för säkerhetsarbetet i Göteborgs Stad är stadens säkerhetspolicy. Säkerhetspolicyen konkretiseras i en riktlinje för SBA. Denna riktlinje förtydligar, kompletterar och ställer i vissa avseenden högre krav än lagstiftningen inom området SBA.

Syftet med granskningen är att bedöma om bolaget bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete i sin roll som fastighetsägare.

Granskningen har genomförts som dokumentgranskning och intervjuer med medarbetare med delegerat ansvar för bolagets SBA. Tre av bolagets

tjugosju parkeringsanläggningar ingår som stickprov i denna granskning. I anslutning till två av de tre granskade parkeringsanläggningarna finns kontors- och butikslokaler. Däremot ingår inte brandskyddsarbetet i de kontors-, verkstads- och förrådslokaler som bolaget hyr av Higab AB.

Revisionskriterier som bedömningarna görs mot är hämtade från:

- Säkerhetspolicy för Göteborgs Stad
- Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete (SBA)
- Riktlinje för hantering av säkerhetsrisker
- Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3)

lakttagelser

Enligt riktlinjen ska alla de byggnader som staden äger, förvaltar eller bedriver verksamhet i ha ett dokumenterat SBA. Det ska finnas en överenskommelse som reglerar ansvaret mellan ägare/förvaltare och nyttjanderättshavare för samtliga byggnader som staden äger, förvaltar eller bedriver verksamhet i. Dessa aktörer ska ha en kontinuerlig samverkan kring brandskyddet.

Enligt bolagets delegationsordning är verkställande direktören ansvarig för SBA. Bolagets verkställande direktör har delegerat samordning av brandskyddsfrågor till avdelningschef för Parkering Göteborg. Till sitt stöd har avdelningschef för Parkering Göteborg säkerhetssamordnaren.

Brandskyddsarbetet som bolaget bedriver i fastighetsägarrollen regleras i anvisning SBA, daterad 2017-03-21. Bolagets anvisning syftar till att konkretisera stadens säkerhetspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete. Fastigheter med parkeringsanläggning och verksamhetslokaler regleras också av samarbetsavtal förvaltning med Förvaltnings AB GöteborgsLokaler, signerat 2015-10-29. SBA-uppgifter som GöteborgsLokaler fördelar ansvaret för till lokalhyresgäster² framgår av brandskyddsklausulen i lokalhyresavtalet.

På en övergripande nivå har bolaget ett dokumenterat SBA (anvisningen) och en överenskommelse som reglerar ansvaret mellan ägare/förvaltare (samarbetsavtal förvaltning) och nyttjanderättshavare (lokalhyresavtalet) för samtliga byggnader bolaget äger. Väsentliga avvikelser är dock att:

² I stadens riktlinje för SBA används nyttjanderättsinnehavare synonymt med hyresgäst.

- Bolagets anvisning för SBA inte på alla punkter möter kraven i säkerhetspolicy för Göteborgs Stad, riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete och riktlinje för hantering av säkerhetsrisker

Bolagets anvisning möter inte kraven i stadens riktlinje på indelning av omfattningen av SBA per byggnad i grundläggande nivå, mellannivå och hög nivå. Vidare möter bolagets anvisning inte riktlinjens krav på utrymningsorganisation, utrymningsplan och utrymningsövningar samt utbildningsplan respektive kraven i riktlinjen för hantering av säkerhetsrisker på grundutbildning i SBA. Slutligen möter anvisningen inte kraven i säkerhetspolicy för Göteborgs Stad om definition av acceptabel säkerhetsnivå som brandskyddsarbetet kan följas upp mot.

- Personer med ett delegerat ansvar för SBA i fastighetsägarrollen genomför inte fullt ut sina SBA-uppgifter enligt anvisningen

Detta gäller specifikt brandskyddsdokumentation, uppdaterade ritningar, riskanalyser och egenkontroller.

- Anvisningen med SBA-uppgifter för GöteborgsLokaler är inte kommunicerad/känd av förvaltarna som ska utföra uppgifterna

Bolaget bör som beställare kommunicera hur de vill att GöteborgsLokaler ska utföra brandskyddsarbetet.

- Samarbetsavtal förvaltning reglerar endast i allmänna ordalag att SBA ingår i GöteborgsLokalers förvaltningsuppdrag.

I samarbetsavtalet bör det förtydligas att SBA ingår i förvaltningsuppdraget.

- Krav som riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete ställer på verksamheter framgår inte specifikt av brandskyddsklausulen i lokalhyresavtalet

Bolaget bör överväga att i brandskyddsklausulen av lokalhyresavtalet förtydliga att verksamheterna ska genomföra riskanalyser, egenkontroller och utrymningsövningar.

- Anvisningen preciserar inte vilket övergripande ansvar för SBA som ligger i fastighetsägarrollen.

Bolaget bör i anvisningen förtydliga fastighetsägarens ansvar för kontinuerlig samverkan mellan fastighetsägare, förvaltare och nyttjanderättshavare. Bolaget bör överväga att ytterligare precisera vad inom SBA som ligger i fastighetsägarrollen.

En precisering av avvikelserna återges i kommande avsnitt mer i detalj.

Redovisning av iakttagelser

Förutsättningar för att bedriva SBA skiljer sig väsentligt åt för fastigheter som innehåller parkeringsanläggning (exempelvis Skånegatan) jämfört med fastigheter som innehåller parkeringsanläggning, gemensamma lokaler och verksamhetslokaler (exempelvis Focushuset). För fastigheter med parkeringsanläggning bedrivs SBA i egen regi. För fastigheter med parkeringsanläggning, gemensamma lokaler och verksamhetslokaler bedrivs SBA både som en egen-regi (parkeringsanläggning) och som en beställar-utförare verksamhet. Därför kommer vi även i redovisningen av iakttagelser att följa uppdelningen i fastigheter med parkeringsanläggning respektive fastigheter med parkeringsanläggning och lokaler.

SBA för fastigheter med parkeringsanläggning

SBA grundas på helhetsbilden av byggnadens utformning, verksamheten, organisationen, brandtekniska installationer och riskbilden för respektive byggnad eller verksamhet. Alla verksamheter eller byggnader kräver därför inte lika omfattande SBA. I en verksamhet med få anställda i en mindre byggnad, utan särskilda krav på tekniska eller organisatoriska brandskyddsåtgärder, kan sannolikt information och kunskap enkelt förmedlas. Då kan den skriftliga dokumentationen begränsas i omfattning. Göteborgs Stad delar in omfattningen av SBA i tre nivåer: grundläggande nivå, mellannivå och hög nivå.

Bolaget har inte kunnat uppvisa en sammanställd indelning av omfattningen av SBA i tre nivåer. Förvaltarna beskriver de flesta av bolagets parkeringsanläggningar som öppna betongkonstruktioner utan särskilt mycket brandlarm installerat. Om detta är en skälig omfattning av SBA låter sig inte besvaras om bolaget inte utifrån en samlad bedömning av byggnadens utformning, verksamheten, organisationen, brandtekniska installationer och riskbilden har delat in omfattningen av SBA i parkeringsanläggningar i grundläggande nivå, mellannivå och hög nivå.

Enligt riktlinjen ska varje byggnad med brandtekniska installationer beskrivas när det gäller installationernas utförande och funktion, hur dessa används vid brandtillbud samt hur de kontrolleras. Varje byggnad ska ha uppdaterade ritningar där brandcellsgränser och övrigt brandskydd är dokumenterat. En kort beskrivning av verksamheten ska också ingå. Dokumentationen ska vara tillräckligt omfattande för att säkerställa att skäliga brandskyddsåtgärder vidtas och hålls funktionsdugliga.

I stickproven ingick parkeringsanläggningen på Skånegatan. När granskningen genomfördes var brandskyddsdokumentationen för denna anläggning inte särskilt omfattande i fastighetssystemet Vitec. Det fanns inte någon brandskyddsdokumentation som omfattade hela byggnaden och inga uppdaterade ritningar. I slutet av november månad anlätade

bolaget en konsult som har inventerat tre parkeringsanläggningar³ och tagit fram uppdaterade ritningar med brandcellsgränser och brandskydd dokumenterat för Skånegatan. Enligt intervjuer med förvaltare saknas brandskyddsdocumentation och uppdaterade ritningar för fler av bolagets parkeringsanläggningar. Detta har verifierats i avstämningar med bolaget.

Enligt riktlinjen ska verksamheten ha en dokumenterad riskanalys över verksamheten och i sin dokumentation beskriva: de risker som kan orsaka brand, de risker som uppstår vid en brand, vilka konsekvenser det medför för verksamheten och för varje identifierad risk, föreslå åtgärder för att minska sannolikhet och konsekvens. Enligt bolagets anvisning ska riskanalys av respektive fastighets risker genomföras och rutiner för att minska riskerna ska upprättas.

Bolaget har inte för någon parkeringsanläggning kunnat visa upp en riskanalys som svarar mot att verksamheten ska ha en dokumenterad riskanalys enligt riktlinjen för systematiskt brandskyddsarbete. Det har inte heller, enligt bolagets anvisning, gjorts en riskanalys per fastighet.

Enligt riktlinjen ska det finnas en utrymningsorganisation som beskriver roller, genomförande och återsamlingsplats. Vidare ska utrymningsövningar genomföras kontinuerligt i för verksamheten skälig omfattning, efter fastställd plan.

Utrymningar övas inte i bolagets parkeringsanläggningar. Därför finns det inte någon plan för hur ofta utrymningar ska övas i verksamheten. Istället menar förvaltarna att i parkeringsanläggningar ska skyltningar och brandskyddsörrar vara självinstruerande om brand uppstår.

Verksamheterna ska göra egenkontroller. Egenkontrollerna ska dokumenteras och där ska framgå vad som kontrollerats, vad resultatet blev, när kontrollen genomfördes samt när åtgärd vidtagits.

Ronderingar genomförs i parkeringsanläggningarna två gånger i veckan. Enligt förvaltarna kontrollerar ronderingspersonen nödbelysning och nödutgångar, men det är mer inriktat mot klotter, rent och belysning än att det är en egenkontroll av systematiskt brandskyddsarbete. När vi tar del av avvikelser i ronderingsrapporter bekräftas bilden av att ronderingen inte har ett uttalat SBA fokus.

Det finns ett framtaget program för SBA-kontroll i fastighetssystemet Vitec med cirka tjugo SBA-kontrollpunkter per parkeringsanläggning.

³ Detta är en inventering som fortsatt och omfattar samtliga parkeringsanläggningar.

Dokumentationen visar att under de senaste 6 månaderna har 2–3 punkter kontrollerats per parkeringsanläggning.

En utbildningsplan ska upprättas som innehåller vilken typ av utbildning som ges, när och hur ofta utbildningarna sker. Riktlinjen för hantering av säkerhetsrisker säger att grundutbildning SBA ska ges till alla medarbetare vartannat år, eller efter behov.

Bolagets anvisning anger att bolaget anordnar utbildning i brandskydd vart fjärde år. Detta möter inte kravet i riktlinjen för hantering av säkerhetsrisker som säger att grundutbildning SBA ska ges till alla medarbetare vartannat år. Ingen av intervjupersonerna i denna granskning har erhållit grundutbildning SBA i bolagets regi. Några intervjupersoner har fått kompetensutveckling av sina tidigare arbetsgivare.

I säkerhetspolicyn beskrivs säkerhet som förmågan att upprätthålla en i förväg definierad risknivå. Bolagsledningen ska minst årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel med åiterrapportering till styrelsen.

Styrelsen har inte definierat en acceptabel risknivå som det systematiska brandskyddsarbetet kan följas upp mot. Enligt anvisningen ska också förvaltarna av parkeringsanläggningarna rapportera en sammanställning av bolagets dokumenterade brandskyddsarbete till säkerhetssamordnaren. Denna rapportering har ännu inte skett. Uppföljningen till styrelsen i säkerhetsrapporten kan därför utvecklas om den görs mot en i förväg definierad risknivå och bygger på rapportering från verksamheten som bedriver brandskyddsarbetet.

SBA för fastigheter med parkeringsanläggning och lokaler

För fastigheter med parkeringsanläggning och lokaler visar våra stickprov med fastigheten på skolgatan och fastigheten Focushuset att det finns en upprättad brandskyddsdokumentation som omfattar hela byggnaden och uppdaterade ritningar där brandcellsgränser och övrigt brandskydd är dokumenterat. För parkeringsanläggningarna gäller i övrigt i stort samma förbättringspotential som i det förra avsnittet, det vill säga avseende riskanalyser, egenkontroller, utrymningsövningar, grundutbildning i SBA och uppföljning i säkerhetsrapporten.

Förutom ett dokumenterat SBA ställer stadens riktlinje för SBA krav på en överenskommelse som reglerar ansvaret mellan ägare/förvaltare och nyttjanderättshavare för samtliga byggnader som staden äger, förvaltar eller bedriver verksamhet i.

Inför avtalstecknandet år 2015, framgår av intervjuer, att företrädare för bolaget och GöteborgsLokaler noggrant gick igenom ritningarna och delade upp SBA-ansvaret för fastigheterna i tre separata delar:

- parkeringsanläggningen som parkeringsbolaget/fastighetsägaren ansvarar för
- trapphus och andra gemensamma lokaler som GöteborgsLokaler/förvaltaren ansvarar för
- butiks-, kontors- och andra verksamhetslokaler som hyresgästerna/nyttjanderättsinnehavarna ansvarar för.

Med denna ansvarsfördelning som grund upprättade bolaget sedan ett samarbetsavtal förvaltning med GöteborgsLokaler, daterat 2015-10-29. Avtalet reglerar inte mer än i allmänna ordalag ("förvaltning, teknisk förvaltning och till förvaltning normalt hörande förvaltningsåtgärder") att SBA ingår i GöteborgsLokalers förvaltningsuppdrag. Intervjuer visar dock att båda parter är överens om att SBA ingår i förvaltningsuppdraget.

Eftersom hyresförvaltningen ingår i avtalet är det GöteborgsLokalers utformning av brandskyddsklausulen i hyresavtalet som konkretiserar vilket ansvar hyresgästerna/nyttjanderättsinnehavarna har för SBA. Granskningen visar att stadens krav på verksamheterna: att genomföra riskanalyser, egenkontroller och utrymningsövningar, inte på ett tydligt sätt är reglerat i hyresavtalets brandskyddsklausul.

Utöver en överenskommelse som reglerar ansvaret mellan ägare, förvaltare och nyttjanderättshavare säger stadens riktlinje för SBA att dessa aktörer ska ha en kontinuerlig samverkan kring brandskyddet.

Bolagets anvisning för SBA innehåller en lista med 10 punkter som bolaget förväntar sig att GöteborgsLokaler ska utföra. Anvisningen är emellertid inte kommunicerad och därför inte heller känd av förvaltarna hos GöteborgsLokaler. Anvisningen anger vidare att parkeringsbolaget ska bevaka att detta utförs genom planläggning i fastighetssystemet. Vi noterar att parkeringsbolagets och GöteborgsLokalers förvaltare arbetar i olika fastighetssystem och att systemen inte kommunicerar med varandra.

GöteborgsLokaler bedriver SBA i trapphus och gemensamma lokaler med utgångspunkt i sina egna brandskyddsregler. Parkeringsbolaget bedriver med vissa avsteg SBA i enlighet med den egna anvisningen. Hyresgästerna ansvarar i hyrd lokal enligt lokalhyresavtalet för SBA, men det är osäkert om det omfattar riskanalyser, egenkontroller och utrymningsövningar för att det inte regleras i brandskyddsklausulen.

Helhetsbilden är att fastighetsägare, förvaltare och nyttjanderättshavare var och en på sitt håll bedriver sin del av brandskyddsarbetet i sin egen brandskyddsorganisation och efter sina egna regelverk. Vår notering tidigare om att fastighetssystemen inte kommunicerar med varandra

gäller också, i alltför stor utsträckning utifrån vad som framkommer i denna granskning, personerna som bedriver brandskyddsarbetet.

Våra iakttagelser möter inte vad riktlinjen föreskriver i form av en kontinuerlig samverkan kring brandskyddet. Bolagets anvisning för SBA förtydligar att bolaget har ett övergripande fastighetsägaransvar, men specificerar inte närmare vilket ansvar eller vilka uppgifter som ligger i denna roll. Vi menar att det i fastighetsägarrollen bör ligga att driva utvecklingen av en kontinuerlig samverkan mellan fastighetsägare, förvaltare och nyttjanderättshavare. Bolaget bör även överväga att ytterligare precisera fastighetsägarrollen så att bolaget kan ta ett övergripande ansvar för det systematiska brandskyddsarbetet.⁴

Övrig iakttagelse

Enligt riktlinjen ska det finnas rutiner som säkerställer att ritningar uppdateras och brandcellsgränser är intakta vid förändring i byggnadens konstruktion eller utformning.

För större lokalförändring kan intervjupersonerna redogöra för rutiner som säkerställer att brandcellsgränserna är intakta. Däremot kan de som arbetar som förvaltare inte redogöra för en rutin/kontroll som säkerställer att brandtätning sker vid enstaka kabeldragning genom brandcellsgräns.

Samlad bedömning

En samlad bedömning är att bolaget inte fullt ut bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete i sin roll som fastighetsägare.

Denna bedömning görs mot bakgrund av att bolagets brandskyddsarbete inte möter alla krav på SBA som ställs i säkerhetspolicy för Göteborgs Stad, riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete (SBA) och riktlinje för hantering av säkerhetsrisker. Avvikelserna som sammanfattas på sidan 8 leder till att vi riktar följande rekommendation till bolaget:

Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att utveckla och bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med Göteborgs Stads säkerhetspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete (SBA).

⁴ Stadens handbok för SBA utgår från att fastighetsägaren ska tillhandahålla brandskyddsdokumentation och uppdaterade ritningar för hela byggnaden. Statens räddningsverks allmänna råd menar att i de fall flera ägare eller nyttjare verkar inom en byggnad, till exempel i en butiksgalleria, bör en sammanställning finnas över de sammantagna riskerna och det övergripande brandskyddet.

Uppföljning av grundläggande granskning

Lekmannarevisorerna granskade år 2016 i den grundläggande granskningen hur styrelsen beskrev samverkan med processägare i mål och inriktningsdokumentet respektive hur verkställande direktören beskrev samverkan med processägare i affärsplanen. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendationer till bolaget:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att i mål och inriktningsdokumentet förtydliga att samverkan och dialog ska ske med processägare för de prioriterade målen.

Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktören att i affärsplan och budget förtydliga hur samverkan och dialog ska ske med processägare för de prioriterade målen.

Vi har i år följt upp dessa rekommendationer genom att ta del av och ställa frågor om styrelsens mål och inriktningsdokument samt verkställande direktörens affärsplan och budget.

lakttagelser

Styrelsen har i ett tillägg till mål och inriktningsdokument för år 2017 och i mål och inriktningsdokument för år 2018 förtydligat vilka processägare som bolaget ska samverka med. Av affärsplan för år 2018 framgår hur samverkan med processägare och andra aktörer ska ske. Efter styrelsens godkännande av affärsplan vidareutvecklas, konkretiseras och görs målen mer mätbara i avdelningarnas verksamhetsplaner.

Styrelsen har därutöver gett verkställande direktören i uppdrag att ta fram en uppföljningsmodell för mål och inriktningsdokumentet. Ett förslag till uppföljningsmodell har utvärderats vid styrelsemötet den 23 november år 2017. Vidare har bolaget beslutat att mål och inriktningsdokumentet ska följas upp i ledningsgruppen en gång per månad.

Bedömning

Bedömningen är att styrelsen och verkställande direktören har vidtagit tillräckligt med åtgärder för att förtydliga hur samverkan och dialog ska ske med processägare. Därför bedöms rekommendationerna från 2016 års grundläggande granskning vara omhändertagna.

Uppföljning av rutiner för köhantering

Lekmannarevisorerna granskade år 2016 bolagets rutiner för köhantering och villkor för tilldelning av parkeringsplatser. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendationer till bolaget:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att besluta om skriftliga regler för köhantering och villkor för tilldelning av parkeringsplatser på samtliga parkeringsområden.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att tillse att bolaget efterlever Regionarkivets krav och vägledning från den 1 januari 2016 vad gäller klassificeringsstruktur, arkivförteckning, arkivbeskrivning, dokumenthanteringsplan, gallringsbeslut och diarieplan.

Vi har i år följt upp dessa rekommendationer genom att granska den anvisning för uthyrning av parkeringsplatser som styrelsen godkände den 10 februari 2017 samt genom att följa upp tidsplanen för införandet av dataskyddsförordningen. En informationshantering som svarar mot den som Regionarkivet kräver ingår i projekt dataskyddsförordningen.

lakttagelser

Styrelsen har beslutat om skriftliga regler. Anvisningen vid uthyrning av parkeringsplatser svarar på vilka villkor som tillämpas vid tilldelning av parkeringsplatser (tillstånd och förhyrda) för samtliga parkeringsområden förutom parkeringsområden med krav på verksamhetens lokalisering respektive parkeringsområden på Saltholmen och i Långedrag. Anvisningen svarar även på vilka villkor förtur ges vid tilldelning av plats (handikapptillstånd, bilpool och fordon som behöver laddas med el).

Projekt dataskyddsförordning uppskattas vara klart andra kvartalet 2018.

Bedömning

Bedömningen är att anvisningen är ett steg på väg mot skriftliga principer för uthyrning av parkeringsplatser för samtliga parkeringsområden. Syftet med anvisningen är bland annat att vara transparent. För att svara mot det syftet bedömer vi att anvisningen behöver kompletteras med villkor för uthyrning av parkeringsplats vid krav på verksamhetens lokalisering och villkor för uthyrning av parkeringsplats på Saltholmen och i Långedrag. Vi ber styrelsen att överväga en komplettering av anvisningen och därför kvarstår följande rekommendation:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att besluta om skriftliga regler för köhantering och villkor för tilldelning av parkeringsplatser på samtliga parkeringsområden.

Det är först när projekt dataskyddsförordning är genomfört som vi kan följa upp rekommendationen om informations- och dokumenthantering. Därför kvarstår följande rekommendation till dess att arbetet är slutfört:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att tillse att bolaget efterlever Regionarkivets krav vad gäller klassificeringsstruktur, arkivförteckning, arkivbeskrivning, dokumenthanteringsplan, gallringsbeslut och diarieplan.

Uppföljning av kameraövervakning

Lekmannarevisorerna granskade år 2016 bolagets kameraövervakning. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till bolaget:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att den verksamhetens kameraövervakning bedrivs på ett ändamålsenligt sätt

Vi har i år följt upp denna rekommendation genom att följa upp de nio avvikelser som låg till grund för rekommendationen.

lakttagelser

Sex av nio avvikelser har hanterats genom att bolagsledningen fastställde en anvisning för kameraövervakning 2017-04-25, en skyltning om kameraövervakning har satts upp vid infarten till ett parkeringshus, behörighets- och egenkontroller har införts och verkställande direktör planerar att utse en säkerhetschef. En avvikelse byggde på en felaktig uppgift om att en kameraövervakningsutrustning var ansluten till internet.

Kvarstående två avvikelser avser uppföljningen i säkerhetsrapporten. Dels möter uppföljningen inte lagstiftningens krav på att följa upp grad av intrång i den personliga integriteten på platser som kameraövervakas, dels har det inte gjorts uppföljning av om säkerhetsnivån vid hanteringen av det inspelade materialet var acceptabel. Bolaget har under året låtit göra kundkundnöjdhetsundersökningar på parkeringsanläggningar, vilka kan användas för att analysera grad av intrång i personlig integritet. Bolaget har utlovat en förbättring i den säkerhetsrapport 2017 som ska läggas fram för styrelsen i februari 2018.

Bedömning

Bedömningen är att bolaget är på god väg att ta hand om avvikelserna som låg till grund för rekommendationen. Med hänsyn till bolagets planerade arbete med att i säkerhetsrapport 2017 ta hand om kvarstående två avvikelser bedömer vi rekommendationen som omhändertagen.

Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av fullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer (gruppen benämns som Stadsrevisionen). Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapport och granskningsredogörelse, en per bolag.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas i revisionsrapporter till fullmäktige löpande under året.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar all den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder nämnden eller bolaget har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

**Göteborgs
Stad**